

[Dorit Myltoft]

sidst spørger smeden, hvem der dog skulle have sagt, at han behøvede en læredreng. Tavs svarer: Det er mig. Jeg har brug for at lære af dig, mens du endnu kan. Og sådan står enhver ungdomsgeneration med et krav; den har brug for at få alle de tilstrækkelige kvalifikationer, der kræves i voksenlivet. Men ikke alle unge holder stædigt fast på deres krav, når de møder voksenlivet i skikkelse af en afvisende og uvenlig smed.

Jeg vil gerne rose redegørelsen, fordi det utvetydigt og uden slinger i valsen gang på gang slås fast, at alle unge har ret til en uddannelse, og at uddannelsessystemet må indrettes herefter. Når 93 pct. af en ungdomsårgang i dag fortsætter i et eller andet uddannelsesforløb efter grundskolen, er det et meget tydeligt tegn på, at de unge gerne vil gøre sig kvalificerede, men hovedproblemet er som beskrevet, at så mange ikke fuldfører et forløb.

Et andet hovedproblem for uddannelsessystemet, som redegørelsen også gør opmærksom på, er, at det reelt er ganske vanskeligt at sige, hvilke kvalifikationer der er nødvendige for at leve et godt voksenliv. På alle måder lever vi i en opbruddets og forandringens tidsalder, og derfor er der brug for et uddannelsessystem, der er fleksibelt og nemt kan omstilles efter nye krav fra arbejdsmarkedet og samfundslivet i det hele taget.

For Det Radikale Venstre er der tre overordnede formål, som bør indgå i ethvert uddannelsesforløb, nemlig faglig kompetence og stolthed, personligt udviklende udfordringer og medansvaret for folkestyret.

I redegørelsens handlingsdel lægges der op til, at der vil blive fremsat lovforslag, for at intentionerne kan udmøntes i praktisk handling. I den forbindelse bliver økonomien og finansieringen interessant, og Det Radikale Venstre vil håbe, at der her i Folketinget kan føres brede forhandlinger om både indholdet og finansieringen af de bebudede lovforslag, så der kan opnås bred enighed om ungdoms- og erhvervsuddannelserne i lighed med forligene om folkeskoleloven og flerårstaftalen om de videregående uddannelser. Det fortjener de unge, og det fortjener uddannelsesinstitutionerne.

Jeg vil herefter forholde mig til enkelte dele i redegørelsen, og jeg kan ikke lade være med lidt selvironisk at sige, at her er der da for en gangs skyld en bro, som en radikal kan gå hel-

hertet ind for, nemlig den brobygning, som skal tilgodese de unge, der ikke fortsætter i det etablerede uddannelsessystem direkte fra folkeskolen.

Med brobygningen flyttes fokus i projekter for unge fra beskæftigelse til indlæring. Man siger så tit, at dette eller hint var da ikke spildt, for man har da altid lært noget, og det bliver nu taget alvorligt; alt det, man reelt lærer, får man nu mulighed for at få formelt godskrevet.

I samme lys skal også forslaget om en fri ungdomsuddannelse ses. Det bliver virkelig spændende at se, hvordan de unge og de folkelige kræfter i Danmark efterfølgende vil fylde dette forslag med liv – eller for at citere en sentens fra Vandrehallen på Christiansborg: »Folkets liv er lovens fylde.«

For Det Radikale Venstre er det med en særlig glæde, at også de sent udviklede unge som noget helt selvfølgelig får en plads i det samlede uddannelsesbillede.

Det Radikale Venstre er positivt over for, at man skelner mellem de erhvervsfaglige/gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne. Et vigtigt point for mig er, at erhvervsuddannelserne tilvælges positivt. Det er det bedste udgangspunkt for at sikre det faglige niveau i uddannelsen, og Danmark skulle gerne fortsat være kendt for at uddanne dygtige håndværkere.

Der er al mulig grund til at værne om erhvervsuddannelserne og i sammenhæng hermed fastholde vekseluddannelsesprincippet – fru Jette Pors var inde på præcis det samme – og her har vi for mig at se en af de helt store knaster at slås med. Vekseluddannelsesprincippet kan kun fastholdes, hvis det lykkes at skabe tilstrækkeligt kvalificerende praktikpladser, men der er mange tendenser i tiden, der taler imod vekseluddannelserne. Eksempelvis er mange produktionsvirksomheder så automatiserede, at det er svært at oplære de unge i den nødvendige håndværksmæssige kunnen, så de siden kan gå ind i og videreudvikle de pågældende arbejdsgange. I nogle uddannelser vil skolepraktik måske derfor være en løsning, som fru Ebba Strange også var inde på.

Et andet vigtigt point i vekseluddannelsesprincippet er, at en væsentlig del af uddannelsen jo foregår i virksomheden, og at oplæringen derfor foregår under særlige sociale om-